

Sundhedsudvalget
§71-Tilsynet

Dato: 28-04-2024
Enhed: Psykiatri og Misbrug
Sagsbeh.: Anna Bak
Koordineret med:
Sagsnr.: 2024 - 5881
Dok. nr.: 152695

Offentliggørelse af monitorering af tvang i psykiatrien for perioden 1. januar 2023 til 31. december 2023

. / . Til Folketingets Sundhedsudvalg og §-71-Tilsynets orientering fremsendes hermed Sundhedsstyrelsens "Monitorering af tvang i psykiatrien – opgørelse for perioden 1. januar 2023 til 31. december 2023" samt udmøntningsaftale og ny partnerskabsaftale om mindre tvang i psykiatrien.

Om partnerskabsaftale og ny målsætning for mindre anvendelse af tvang i psykiatrien

Den 2. april 2024 blev den nye partnerskabsaftale og heri den nye målsætning for mindre tvang i psykiatrien offentliggjort. Den afløser den tidligere partnerskabsaftale og tvangsmålsætning fra 2014, som udløb ved udgangen af 2020. Fra den nye partnerskabsaftale kan følgende fremhæves:

- Nye tvangsmålsætning frem mod 2030: "Antallet af episoder med bæltefiksering, fastholdelse og akut beroligende medicin med tvang pr. 100.000 borgere reduceres med 30 pct."
- Ny tvangsmonitoreringsmodel.
- En styrkelse af Task Force for psykiatriområdet.
- Undersøgelse af forløb, der leder op til indlæggelser med tvang.
- Varige midler til regionerne til konkrete indsatser i arbejdet med at forebygge og nedbringe tvang.

Nyt kommissorium for Task Force, der afspejler den styrkede rolle, er drøftet på seneste møde i Task Force primo juni. Sundhedsdatastyrelsen har påbegyndt arbejdet med udviklingen af en ny monitoreringsmodel, som skal understøtte opfølgning på den nye tvangsmålsætning. En monitoreringsrapport, der følger op herpå for kalenderåret 2024 vil blive offentliggjort i løbet af 1. halvår 2025. I den mellemliggende periode vil der fortsat blive udarbejdet en monitoreringsrapport, svarende til den aktuelle, som beskriver udviklingen for de mest centrale tvangstyper.

Det følger af *Aftale om en bedre psykiatri* fra november 2023, at der er behov for at sikre, at handlemulighederne i psykiatrien er tidssvarende og, at der kan tages tilstrækkelig højde for den enkelte patients opfattelse af, hvor indgribende en given tvangsforanstaltning er. Sundhedsstyrelsens faglige arbejde med at undersøge muligheden for mindre indgribende tvangsformer, som kan medvirke til at forebygge yderligere brug af tvang og reducere omfanget af anvendelsen af de mest indgribende tvangsformer, pågår.

. / . For en nærmere uddybning af partnerskabsaftalen henvises til vedlagte aftale.

Om monitorering af tvang for perioden 1. januar- 31. december 2023

Overordnet viser den nye monitoreringsrapport bl.a. følgende udvikling:

- Samlet set er der ikke større ændringer fra sidste monitorering som omfattede perioden 2022/2023, men det er positivt, at der for første gang siden 2019 ses et fald i antallet af børn og unge, der har været udsat for tvang.
- Antallet af voksne (5.648) udsat for tvang i 2023 er stort set uændret sammenlignet både med baseline (2011-2013) og sammenlignet med 2022.
- Antallet af børn og unge (295) udsat for tvang i 2023 er faldet med 64 siden sidste monitorering. Dette efter, at der har været en kontinuerlig stigning siden 2019.
- Der er sket et fald siden baseline (2011-2013) i antallet af personer, der er blevet bæltefikseret fra 2.035 personer til 1.097 personer i 2023.
- Fra 2022 til 2023 er det sket et fald i antal gange (17.667), der er anvendt bæltefikseringer, fastholdelse og akut beroligende medicin med tvang, men en stigning siden baseline (2011-2013), hvor det samlede antal gange disse tre tvangsformer blev anvendt var 15.637.

Sundhedsstyrelsen har offentliggjort monitoreringen den 14. maj 2024.

. / . For en nærmere uddybning af udviklingen i anvendelsen af tvang i psykiatrien henvises til vedlagte årsrapport. Tallene er også offentliggjort på esundhed.dk

Med venlig hilsen

Sophie Løhde